

Дело C-663/21**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

5 ноември 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Verwaltungsgerichtshof (Австрия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

20 октомври 2021 г.

Жалбоподател в производството по ревизионно обжалване:

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

Встъпила страна:

A A

Предмет на главното производство

Отнемане на статута на лице с право на убежище поради извършено особено тежко престъпление — Претегляне на интереси — Директива 2011/95/ЕС — Директива 2008/115/ЕО — Принцип на забрана за връщане

Предмет и правно основание за отправяне на преюдициалното запитване

Преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

1. Трябва ли като самостоятелен критерий за преценката дали статутът на лице с право на убежище, който статут преди това е бил предоставен на бежанец от компетентния орган, може да бъде отнет на основание, посочено в член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за

определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (преработен текст), да се извърши претегляне на интереси, така че за отнемането да се изисква обществените интереси от принудителното връщане задължително да имат предимство пред интересите на бежанеца от запазването на закрилата на държавата, предоставяща убежище, като в това отношение осъдителният характер на дадено престъпление и потенциалната заплаха за обществото следва да се съпоставят с интересите на чужденеца от закрила, като бъдат включени обхватът и видът на мерките, на които има опасност той да бъде изложен?

2. Допускат ли разпоредбите на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, и по-специално членове 5, 6, 8 и 9 от нея, национална правна уредба, която изисква да се издаде решение за връщане на гражданин на трета държава, на който досегашното му право на пребиваване в качеството му на бежанец се отнема чрез отнемане на статута на лице с право на убежище, дори когато още на датата на издаване на решението за връщане е безспорно, че поради принципа на забрана за връщане принудителното отвеждане до границата на страната за неопределен срок е недопустимо и това обстоятелство освен това се установява по начин, който може да породи сила на пресъдено нещо?

Разпоредби на правото на Съюза и на международното право, на които е направено позоваване

Директива 2011/95/ЕС (наричана по-нататък „Директива 2011/95/ЕС“, член 14

Харта на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата на основните права“), членове 2, 4 и 19

Директива 2008/115/ЕО (наричана по-нататък „Директивата за връщането“), членове 5, 6, 8 и 9

Женевската конвенция, член 33

ЕКПЧ, членове 2 и 3

Разпоредби на националното право, на които е направено позоваване

Asylgesetz 2005 (Закон за убежището от 2005 г.), членове 2, 3, 6—10 и член 57

Изключване от кръга на лицата с право на убежище

Член 6. (1) Чужденец се изключва от кръга на лицата с право на убежище, когато:

1. и докато се ползва от закрила съгласно член 1, раздел D от Женевската конвенция;
2. е налице някое от основанията, посочени в член 1, раздел F от Женевската конвенция;
3. поради основателни причини може да се смята, че чужденецът представлява заплаха за сигурността на Република Австрия, или
4. той е осъден от национален съд с влязла в сила присъда за особено тежко престъпление и поради това наказуемо поведение той представлява заплаха за обществото. [...]

Отнемане на статута на лице с право на убежище

Член 7. (1) Предоставеният на чужденец статут на лице с право на убежище се отнема служебно с решение, когато:

1. е налице основание за изключване от кръга на лицата с право на убежище по член 6

[...]

(4) Отнемането по параграф 1, точки 1 и 2 се обвързва с констатацията, че заинтересованото лице вече не се ползва от статута на бежанец по силата на закона. [...]

Отнемане на статута на лице, ползващо се със субсидиарна закрила

член 9. (1) Предоставеният на чужденец статут на лице, ползващо се със субсидиарна закрила, се отнема служебно с решение, когато:

1. условията за предоставяне на статут на лице, ползващо се със субсидиарна закрила (член 8, параграф 1), не са налице или вече не са налице;

[...]

(2) Ако не следва да бъде отнет само на основанията, посочени в параграф 1, статутът на лице, ползващо се със субсидиарна закрила, се отнема и ако:

1. е налице някое от основанията, посочени в член 1, раздел F от Женевската конвенция;

2. чужденецът представлява заплаха за обществото или сигурността на Република Австрия или

3. чужденецът е осъден от национален съд с влязла в сила присъда за престъпление (член 17 от StGB [Наказателен кодекс]). [...]

В тези случаи отнемането на статут на лице, ползващо се със субсидиарна закрила, се обвързва с постановяването на мярка за прекратяване на пребиваването и с констатацията, че връщане, мярка за експулсиране при незаконно влизане на територията на страната или принудително отвеждане на чужденеца в държавата му на произход са недопустими, тъй като това би означавало реална опасност от нарушение на член 2 или член 3 от ЕКПЧ, или на Протокол № 3 или Протокол № 6 към Конвенцията или би довело до тежки заплахи срещу живота или личността на чужденеца в качеството му на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на международен или вътрешен конфликт.

„Право на пребиваване за специална защита“

Член 57. (1) По мотивирано искане на гражданите на трети страни, пребиваващи на територията на Република Австрия, служебно се издава разрешение, с което им се предоставя „Право на пребиваване за специална защита“:

1. когато пребиваването на гражданина на трета страна на територията на Република Австрия се толерира в продължение поне на една година съгласно член 46а, параграф 1, точка 1 или точка 3 от FPG (Fremdenpolizeigesetz) (Закон за полицията за чужденците) и условията за това продължават да са налице, освен ако гражданинът на трета страна представлява заплаха за обществото или сигурността на Република Австрия или е осъден от национален съд с влязла в сила присъда за престъпление (член 17 от StGB) (Наказателен кодекс). [...].“

Решение за връщане

Член 52. (1) [...]

(2) Bundesamt (Федералната служба) [...] е длъжна да издаде акт, по силата на който взема решение за връщане на гражданин на трета държава, когато:

1. [...]

3. на това лице се отнема статутът на лице с право на убежище, без да се предоставя статут на лице с право на субсидиарна закрила, или

[...]

(9) С решението за връщане следва едновременно да се установи дали извеждането на гражданин на трета държава по реда на член 46 в една или няколко определени държави е допустимо. [...]

Кратко представяне на фактите и на производството

- 1 Г-н А А (наричан по-нататък „встъпилата страна“) е роден през 1989 г. в Дамаск, Сирия и до август 2014 г. живее в Сирия. На 10 декември 2014 г. той влиза незаконно на територията на Австрия и в същия ден подава молба за международна закрила на основание Asylgesetz 2005 (Закон за убежището от 2005 г., наричан по-нататък „AsylG 2005“). Той твърди, че бил без гражданство и принадлежал към групата на палестинците. По това време притежавал документ за пътуване, издаван от сирийски орган на палестинци и също такава лична карта. През август 2014 г. военната полиция му изпратила повикателна заповед да се яви на (военна) служба, поради което той избягал от Сирия. Ако бъдел върнат обратно в Сирия (явно се има предвид: поради това че е избягнал военната служба) щял да бъде изложен на опасност от преследване от страна на правителството.
- 2 С решение от 22 декември 2015 г. Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Федерална служба за имиграция и убежище) (жалбоподателят в производството по ревизионно обжалване) уважава молбата на встъпилата страна, като постановява, че на встъпилата страна се предоставя статут на лице с право на убежище, и че се приема за установено, че тя се ползва от статута на бежанец по силата на закона.
- 3 През периода на пребиваването ѝ в Австрия встъпилата страна извършва престъпления. На 22 март 2018 г. Landesgericht Linz (Областен съд Линц) я осъжда на лишаване от свобода за срок от една година и три месеца и глоба в размер на 180 дневни ставки за съставляващите по-леки престъпления опасна заплаха, повреждане на имущество и незаконно боравене с наркотични вещества, както и за съставляващото тежко престъпление трафик с наркотични вещества. Изпълнението на наказанието лишаване от свобода е отложено под условие, като е определен изпитателен срок от три години.
- 4 С влязла в сила присъда от 14 януари 2019 г. на Landesgericht Linz (Областен съд Линц) встъпилата страна е осъдена на лишаване от свобода за срок от три месеца за съставляващите по-леки престъпления телесна повреда и опасна заплаха. На 11 март 2019 г. Landesgericht Wels (Областен съд Велс) осъжда встъпилата страна на лишаване от свобода за срок от шест месеца за опит за причиняване на телесна повреда и за опасна заплаха. Изпълнението на всяко едно от наказанията е отложено под условие, като в крайна сметка изпитателният срок е удължен на пет години.
- 5 Поради новите присъди на 28 март 2019 г. Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Федерална служба за имиграция и убежище) образува производство за

отнемане от встъпилата страна на статута на лице с право на убежище. Встъпилата страна е уведомена за това обстоятелство с писмо от 29 март 2019 г., като ѝ е предоставена възможност да представи становище в това отношение, което встъпилата страна и прави.

- 6 С акт за налагане на административно наказание от 13 август 2019 г. Landespolizeidirektion Oberösterreich (Областна дирекция на полицията, Горна Австрия) налага на встъпилата страна глоба за агресивно поведение спрямо орган на публичния надзор.
- 7 С решение от 24 септември 2019 г. Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Федерална служба за имиграция и убежище) постановява, че на основание член 7, параграф 1, точка 1 от AsylG 2005 на встъпилата страна се отнема предоставения статут на лице с право на убежище и че в съответствие с член 7, параграф 4 от AsylG 2005 се констатира, че тя вече не се ползва от статута на бежанец по силата на закона (точка I от диспозитива на решението). Едновременно с това е постановено, че на встъпилата страна не се предоставя статут на лице с право на субсидиарна закрила (точка II. от диспозитива на решението), не ѝ се издава служебно разрешение за пребиваване на основанията, които следва да бъдат взети предвид съгласно член 57 от AsylG 2005 (точка III. от диспозитива на решението) и че се издава решение за връщането ѝ (точка IV. от диспозитива на решението), както и че ѝ се налага забрана за влизане за срок, ограничен на осем години (точка VII. от диспозитива на решението), като е определен срок от 14 дни, считано от датата на влизане в сила на решението за връщане, за доброволното напускане (точка VI. от диспозитива на решението). Със същото решение обаче е постановено също, че връщането, експулсирането (или) извеждането на встъпилата страна в Сирия е недопустимо (точка V. от диспозитива на решението).
- 8 В мотивите си Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Федерална служба за имиграция и убежище) приема, че предвид сведенията за положението в Сирия се налага изводът, че в тази страна все още съществува опасност от принудителното набиране на хора за бойци. Не можело да се изключи възможността встъпилата страна да стане жертва на принудителна военна повинност и да бъде принудена да участва в извършването на военни престъпления. Поради това и за в бъдеще встъпилата страна не трябвало да бъде изведена в Сирия.
- 9 Встъпилата страна обжалва това решение пред Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд).
- 10 Встъпилата страна продължава да извършва наказуеми деяния. С влязла в сила присъда от 16 юни 2020 г. на Bezirksgericht Linz (Окръжен съд, Линц) тя е осъдена на (ефективно) лишаване от свобода за срок от четири месеца за телесна повреда. На 8 октомври 2020 г. Landesgericht Linz (Областен съд, Линц) осъжда встъпилата страна на (ефективно) лишаване от свобода за

срок от пет месеца за опасна заплаха на основание член 107, параграф от StGB (Наказателен кодекс) и за измама — на основание член 146 от StGB (Наказателен кодекс).

- 11 На 28 октомври 2020 г. Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) провежда съдебно заседание, в което встъпилата страна заявява, че оттегля жалбата, подадена срещу точка V. от диспозитива на административното решение, в която е констатирана недопустимостта на принудителното ѝ отвеждане до границата на страната. С решение от 28 май 2021 г. Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) уважава жалбата на встъпилата страна и отменя останалите точки I.—IV., VI. и VII. от диспозитива на административното решение, без да ги заменя.
- 12 В мотивите си Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) посочва, че съгласно член 7, параграф 1, точка 1 от AsylG 2005 предоставеният на чужденец статут на лице с право на убежище се отнема служебно с решение, когато е налице някое от основанията за изключване от кръга на лицата с право на убежище по член 6 от AsylG 2005. Според този съд трябва да са изпълнени четири условия, за да може да се счита, че е осъществен посоченият фактически състав. Първо, чужденецът трябва да е извършил особено тежко престъпление, второ, да е бил осъден за извършването му с влязла в сила присъда, трето, той да представлява заплаха за обществото и четвърто, общественият интерес от прекратяване на пребиваването трябва да има предимство пред интересите му от запазване на закрилата на държавата на убежище.
- 13 При това положение, като взема предвид практиката на Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд), впоследствие Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) приема, че са налице посочените първо, второ и трето условие. Поради извършения от встъпилата страна трафик на наркотични вещества и системното извършване на насилие срещу други хора встъпилата страна представлява сериозна заплаха за обществото. Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) стига и до извода, че в случая на встъпилата страна, която винаги бързо е извършвала повторно престъпления, не е възможно да се направи „благоприятна прогноза за бъдещето“. Що се отнася до четвъртото условие, Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) посочва, че трябва да се извърши претегляне на интереси в смисъл дали интересите на държавата, която предоставя убежище, имат предимство пред интересите на бежанеца. Ако принципът на забрана за връщане се разбирал като инструмент за защита на правата на човека и ако се вземел предвид принципът, че и лицата, които нарушават нормите на наказателното право, не губят автоматично всички основни права, то интересите на държавата, която предоставя убежище, можели да имат предимство само в редки и изключителни случаи. Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) явно основава преценката си на констатации, съгласно които „за палестинските бежанци с право на постоянно

пребиваване в Сирия“ съществува военна служба. Според някои сведения (сирийското) правителство считало отказа от военна служба не само за подлежащо на наказателно преследване деяние, но и за израз на политически протест и липса на готовност да се защитава „отечеството“ срещу терористични заплахи. Действително, що се отнасяло до последиците от дезертирането и отказа от военна служба, съществували различни сведения и мненията се различавали. Имало обаче и сведения, че „задържането на лице, отказало се от военна служба, било равнозначно на гаранция за изтезания и на смъртна присъда“.

- 14 С ревизионната жалба, подадена от Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Федерална служба за имиграция и убежище) пред Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) се обжалва посоченото съдебно решение.

Основни доводи на страните в главното производство

- 15 Административният орган посочва, че съдебните решения на Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) били постановени по време и относно правна уредба, която не е сходна с актуалната правна рамка в главното производство. Законодателят бил взел мерки правната уредба, приложима в конкретния случай на ревизионно обжалване, да не допуска извеждане в държавата на произход в случая, когато за чужденеца съществува опасност от такива последици, че да са налице опасения от нарушение на членове 2 или 3 от ЕКПЧ. Посоченият административен орган счита, че извършеното от Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) претегляне на интереси не е необходимо за целите на закрилата срещу принудително отвеждане до границата на страната, тъй като за встъпилата страна съществувала национална закрила срещу принудително отвеждане до границата на страната в смисъл, че ако е приложим принципът на забрана за връщане, то по начин, който можел да породи сила на пресъдено нещо се установявало, че принудителното отвеждане до границата на страната е недопустимо. Разглеждането на съдържащото се в Директива 2011/95/ЕС основание за изключване показвало, че целта на тази разпоредба е да се запази доверието в предвидената от директивите система на закрила при спазване на Женевската конвенция. Ето защо тези разпоредби дори не допускали да се запази предоставеният преди това статут на закрила.
- 16 В решението си от 9 ноември 2010 г. (C-57/09 и C-101/09) Съдът на Европейския съюз (наричан по-нататък „Съдът на ЕС“) посочва, че изключването от статута на бежанец на основание член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директива 2004/83/ЕО не предполага извършване на проверка за пропорционалност с оглед на конкретния случай. Член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директива 2004/83/ЕО е възпроизведен в преработения текст на Директива 2011/95/ЕС. Член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директива 2011/95/ЕС са транспонирани в националното право с

член 6, параграф 1, точка 2 от AsylG 2005. Австрийският законодател е транспонирал член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2011/95/ЕС в релевантния в настоящия случай член 6, параграф 1, точка 4 от AsylG 2005. Съдът на ЕС не се бил произнесъл досега по въпроса дали тази разпоредба изисква да бъде извършено претегляне на интереси. Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Федерална служба за имиграция и убежище) застъпвала становището, че съображенията на Съда на ЕС, изложени в решението от 9 ноември 2010 г. по член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директива 2004/83/ЕО, е от значение и за тълкуването на член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2011/95/ЕС.

Кратко представяне на мотивите за отправяне на преюдициалното запитване

По първия въпрос

- 17 Съгласно практиката на Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) в обхвата на понятието „особено тежко престъпление“ попадат само такива престъпления, които обективно засягат особено значими правно защитени блага. По принцип тежки престъпления са, например, убийства, изнасилване, малтретиране на деца, палеж, трафик на наркотични вещества, въоръжен грабеж и други подобни. Като „особено тежко престъпление“ е квалифицирано и засягането на правно защитеното благо, което съставлява сексуалната неприкосновеност на децата. При все това Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) посочва също, че в това отношение става дума за примерно и поради това в никакъв случай за изчерпателно изброяване на престъпления във връзка с член 33, параграф 2 от Женевската конвенция. Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) застъпва и тезата, че в случай на множество относими влезли в сила присъди и във връзка с тях — на множество наложени наказания предимно ефективно лишаване от свобода за значителен срок от време, осъществените престъпления могат, разглеждани заедно, да бъдат квалифицирани като „особено тежко престъпление“.
- 18 На следващо място, Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) приема, че по смисъла на член 33, параграф 2 от Женевската конвенция в държавата им по произход могат да бъдат изведени само извършители на престъпления, които представляват заплахата за обществото. Ако съществува благоприятна прогноза за поведението на извършителя, то разглежданото в настоящия случай основание за отнемане не следва да се прилага по смисъла на член 33, параграф 2 от Женевската конвенция. В рамките на прогнозата за бъдеща заплахата не следва да се взема предвид само фактът, че даден чужденец е осъден, съответно че му е наложено наказание, но и видът и тежестта на залегналите в основата на съответната присъда или наказание престъпления, както и произтичащата от тези престъпления престава за личността му.

- 19 Задължението за претегляне на интереси се признава в практиката на държавите. При това претегляне на интереси ответният административен орган е длъжен да съпостави осъдителния характер на дадено престъпление и потенциалната заплаха за обществото с интересите на кандидата за убежище от закрила, като включи обхвата и вида на мерките, на които има опасност това лице да бъде изложено. Член 1, раздел F, буква b) от Женевската конвенция и член 33, параграф 2 от Женевската конвенция не са приложими, например, когато мерките, които има опасност да бъдат наложени, са сравнително тежки, но кандидатът за убежище може да бъде считан до голяма степен за ресоциализиран, тъй като той не е извършил повторно престъпления. Ако кандидатът за убежище трябва да очаква изтезания или смърт, то обществените интереси от непредоставянето на статут на бежанец по-скоро рядко ще имат предимство пред индивидуалните интереси от закрила.
- 20 При този подход на преден план е обстоятелството, че чужденецът представлява голяма и актуална заплаха, която държавата, предоставяща убежище, желае да предотврати. Ако си представим какви последици обаче може да има принудителното връщане въпреки реалната опасност от преследване на заинтересования чужденец в държавата на произход, необходимостта от претегляне на интересите изглежда логична в смисъл дали онези рискове, които ще са в тежест на засегнатия чужденец вследствие на връщането му в държавата му на произход, могат да бъдат приети спрямо заплахата, която той представлява.
- 21 Що се отнася до тълкуването на основанието за отнемане по член 14, параграф 4, първостепенно значение придобива обстоятелството, че поради множеството извършени от него престъпления и поради опасността, която поради тази причина той представлява, чужденецът се е оказал недостоеен да разполага с възможността да запази статута на лице с право на убежище. Това виждане на административния орган съответства на намерението, което австрийският законодател изрично е подчертал в рамките на измененията на AsylG 2005.
- 22 От изявленията на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) изглежда следва, че при прилагането на националната разпоредба, приета с оглед на транспонирането на член 14, параграф 4 от Директива 2011/95/ЕС, единствено в австрийската съдебна практика се извършва претегляне на интереси, което може да доведе до това на извършил престъпления чужденец да се предостави не просто (национална) закрила срещу принудително отвеждане до границата на страната, но и до това да не може да му бъде отказано предоставянето на статут на лице с право на убежище или да не може да му бъде отнет такъв статут.
- 23 Следователно член 14, параграф 4, буква б) от Директива 2011/95/ЕС изглежда не се тълкува еднакво в държавите членки. Различното тълкуване изглежда може да подтикне лицата, които искат да подадат молба за

международна закрила или искат да запазят вече предоставения им статут на закрила, да отидат в други държави членки, в които по-благоприятното за тях тълкуване на правото на Съюза е обичайна практика. Това би могло да насърчи практиката на forum shopping за заобикаляне на установените с Директива 2011/95/ЕС правила. Съгласно текста на съображение 13 от тази директива сближаването на правилата относно признаването и съдържанието на статута на бежанец и статута на субсидиарна закрила обаче би следвало да допринесе по-специално за „ограничаване на вторичното придвижване на молителите за международна закрила между държавите членки“ в случаите, в които това придвижване се дължи единствено на съществуващи различия в правните норми на държавите членки (вж. решение от 10 юни 2021 г., Bundesrepublik Deutschland [понятие „тежки и лични заплахи“], C-901/19, EU:C:2021:472, т. 36).

По втория въпрос

- 24 В австрийското право е предвидено, че решение за връщане на чужденец, на който не следва да бъде предоставен или на който вече не следва да е предоставен статут на лице с право на убежище и статут на лице с право на субсидиарна закрила, може да бъде издадено и когато принудителното му отвеждане до границата на страната за неопределен срок е недопустимо. В този контекст в подготвителните работи по закона австрийският законодател е заявил, че Директива 2011/95/ЕС мълчи по въпроса дали може да бъде приета мярка за прекратяване на пребиваването на чужденци, на които следва да бъде отнет или не следва да бъде предоставен статутът на лице с право на убежище или на лице с право на субсидиарна закрила (членове 12 и 14 от Директива 2011/95/ЕС). Законодателят счита, че доколкото член 14, параграф 6 от Директива 2011/95/ЕС обявява определени предвидени в Женевската конвенция гаранции за приложими по аналогия към такива чужденци, тези гаранции може да бъдат взети предвид, като в хипотези по член 8, параграф 3а и член 9, параграф 2 от AsylG 2005 продължава задължително да се изисква да бъде установена недопустимостта на връщането, експулсирането или извеждането на чужденеца в държавата му на произход. Съгласно член 6, параграф 6 от Директивата за връщането държавите членки са свободни да приемат решение за прекратяване на легалния престой заедно с решение за връщане в рамките на едно административно или съдебно решение.
- 25 Съгласно австрийската правна уредба отнемането на статута на закрила е съпътствано от загубата на онова право на пребиваване, което преди това е било предоставено въз основа на статута на лице с право на убежище (или въз основа на статута на лице с право на субсидиарна закрила). Това означава, че пребиваването на чужденеца вече не е законно. Ако заедно с решението за отнемането се приема и решение за връщане, но същевременно се констатира, че извеждането в държавата на произход е недопустимо, то това обстоятелство (стига извеждането в друга държава да не е допустимо) има за последица, че пребиваването на чужденеца на територията на

Република Австрия трябва да се толерира дотогава, докато принудителното отвеждане до границата на страната не е допустимо.

- 26 При все това, като се имат предвид постановените неотдавна съдебни решения на Съда на Европейския съюз, би било възможно разпоредбите на Директивата за връщането да не допускат такава правна уредба.
- 27 Неотдавна в решение от 3 юни 2021 г., *Westerwaldkreis* (C-546/19, EU:C:2021:432) Съдът на Европейския съюз постанови, че би било в противоречие както с предмета на Директивата за връщането, така както е посочен в член 1 от нея, така и с текста на член 6 от тази директива, да се толерира наличието на междинен статут на граждани на трети страни, които се намират на територията на държава членка без право или разрешение за пребиваване, но по отношение на които няма валидно решение за връщане (точка 57). Според Съда на ЕС тези съображения трябва да важат и за гражданите на трети страни, които са в незаконен престой на територията на държава членка, които не могат да бъдат изведени, тъй като принципът на забрана за връщане не допуска извеждане (точка 58). От член 9, параграф 1, буква а) от Директива 2008/115 следва, че това обстоятелство не оправдава неприемането на решение за връщане по отношение на гражданин на трета страна в такова положение, а само отлагане на извеждането му в изпълнение на посоченото решение (точка 59).
- 28 Ако обаче, както е в настоящия случай, от самото начало е ясно, че дадено решение за връщане не следва да бъде изпълнено в продължение на неопределен период от време, не може да се говори за приемането на „валидно“ решение за връщане, поради което и член 9, параграф 1, буква а) от Директива 2008/115 изглежда визира само положения, в които може да се счита, че в предвидим период от време ще отпадне пречката, която препятства дадено принудително отвеждане до границата на страната.
- 29 Всъщност в практиката си Съдът на Европейския съюз приема също, че винаги когато е издадено решение за връщане на гражданин на трета страна, но същият не е изпълнил задължението за връщане, независимо дали в предоставения срок за доброволно напускане или без определяне на срок за това, член 8, параграф 1 от Директива 2008/115 задължава държавите членки, за да се гарантира ефективността на процедурите за връщане, да предприемат всички необходими мерки, за да осъществят извеждането на съответното лице, тоест физическото транспортиране на същото извън посочената държава членка (решение от 14 януари 2021 г., *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Връщане на непридружено ненавършило пълнолетие лице) (C-441/19, EU:C:2021:9, т. 79). Както произтича и от изискването за лоялност на държавите членки, и от изискванията за ефективност, припомнени по-конкретно в съображение 4 от Директивата за връщането, наложеното с член 8 от същата задължение за държавите членки да пристъпят, в случаите по параграф 1 от този член, към извеждане на

посочения гражданин, трябва да бъде изпълнено в най-кратки срокове (точка 80 от посоченото решение по дело С-441/19).

- 30 В случая, когато принудителното отвеждане на чужденеца до границата на страната е обявено за недопустимо с влязло в сила решение, за административния орган обаче е изцяло невъзможно да изпълни точно това задължение до (непредвидимото) наличие на решение в обратния смисъл, от което произтича допустимостта на принудителното отвеждане до границата на страната. Това означава, че в такъв случай би било възможно, с оглед на практиката на Съда на Европейския съюз, по силата на разпоредбите на Директивата за връщането на административния орган да е забранено да приеме (така да се каже предварително) решение за връщане.
- 31 С оглед на гореизложеното Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) счита, че тълкуването на правото на Съюза във връзка с изложените по-горе въпроси не изглежда толкова очевидно, че да не оставя място за никакво съмнение, поради което на основание член 267 ДФЕС на Съда на Европейския съюз се поставят въпросите с молба за постановяване на решение по отправеното преюдициално запитване.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ